

| | | | |
|--|-----------------------------------|------|-------------------------|
| Sygn. akt | VIII GC 4/16 | | |
| WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ | | | |
| | | Dnia | 14 października 2016 r. |
| Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy w składzie: | | | |
| Przewodniczący: | SSR del. Artur Fornal | | |
| Protokolant: | Katarzyna Burewicz | | |
| po rozpoznaniu w dniu | 30 września 2016 r. | w B. | |
| na rozprawie | | | |
| spraw z powództwa: | D. S. | | |
| przeciwko: | (...) Spółce Akcyjnej w B. | | |
| o stwierdzenie nieważności uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia | | | |
| I. oddała powództwo, II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1 667 zł (tysiąc sześćset sześćdziesiąt | | | |

siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 4/16

UZASADNIENIE

Powód D. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w B. domagał się stwierdzenia nieważności (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia pozwanej spółki z dnia 23 grudnia 2015 r., ewentualnie o uchylenie (...) a ponadto o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 43.200 zł (mającej stanowić sześciokrotność stawki minimalnej).

W uzasadnieniu pozwu powód, który mocą (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia został powołany na członka Rady Nadzorczej pozwanej spółki, podał, że podstawą żądania głównego jest fakt podjęcia kwestionowanych uchwał (dotyczących odwołania prezesa zarządu i przewodniczącego Rady Nadzorczej, a ponadto ustalenia wybieranej liczby członków i zmian w składzie Rady Nadzorczej – w sprawie sposobu głosowania, a także samego wyboru jej członków przez akcjonariuszy, których głosy nie zostały oddane przy wyborze członka Rady w drodze głosowania grupami) w głosowaniu, w którym brały udział osoby nieuprawnione. Przy liczeniu wyników głosowania w sprawie wspomnianych uchwał uwzględniono bowiem głosy oddane przez akcjonariuszy, którym ustawa zabrania wykonywać prawa głosu. Zdaniem powoda, część akcjonariuszy działała w porozumieniu, o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych - obejmującym prowadzenie trwałej polityki wobec spółki oraz zgodne głosowanie na walnym zgromadzeniu spółki (w sposób uzgodniony przez strony porozumienia). Powód podniósł, że podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w dniu 23 grudnia 2015 r. grupa akcjonariuszy określająca się jako (...) (...)” złożyła do protokołu wspólnie podpisane oświadczenie na temat wspólnej polityki tych akcjonariuszy wobec pozwanej spółki, gdzie – w szczególności – krytycznie oceniono działania jej organów (zarządu oraz Rady Nadzorczej), a także wskazano na zamiar wspólnego działania w celu uniemożliwienia działań uznawanych jako szkodliwe dla spółki. W ocenie powoda przebieg poszczególnych głosowań podczas (...) pozwala domniemywać, że uczestnikami porozumienia są nie tylko akcjonariusze ujawnieni w oświadczeniu („(...) (...)”), lecz również fundusze inwestycyjne posiadające akcje pozwanej (fundusze zarządzane przez (...) SA, (...) SA, (...) SA oraz fundusze: (...) (...) (...) (...) O (...)skoro z arytmetyki rozkładu głosu poszczególnych akcjonariuszy wynika, że bez poparcia ww. funduszy „(...) (...)” nie byłaby w stanie umieścić w składzie Rady Nadzorczej dwóch swoich przedstawicieli (głosując na te osoby ww. fundusze inwestycyjne działały wbrew swoim interesom). Powód zarzucił w związku z tym, że akcjonariusze działający w porozumieniu nie dopełnili obowiązku informacyjnego, o którym mowa (...)powołanej ustawy ((...)), a w związku z powyższym – (...)powołanej ustawy – akcjonariusze ci nie mogli, zdaniem powoda, wykonywać prawa głosu. W konsekwencji zaskarżone pozwem uchwały, podjęte z ich udziałem, są nieważne.

W zakresie żądania ewentualnego powód wyjaśnił, że uchwała nr 9, dotycząca ustalenia sposobu głosowania nad wyborem członków Rady Nadzorczej przez akcjonariuszy, których głosy nie zostały oddane przy wyborze członka Rady Nadzorczej wybranego w drodze głosowania grupami (wszyscy - poza Grupą (...) są), nie była objęta porządkiem obrad (...) Natomiast mocą uchwały (...)członków Rady Nadzorczej wybranych w głosowaniach przeprowadzonych na podstawie (...) Zdaniem powoda, treść uchwały nr 9 jest sprzeczna ze Statutem pozwanej spółki i podjęta została w procedurze obarczonej co najmniej kilkoma wadami formalnymi. Powód odwołał się do (...), zgodnie z którym wyboru członków Rady Nadzorczej dokonuje się w drodze tajnego głosowania na listę kandydatów zgłoszonych Komisji Wyborczej, po uprzednim wyrażeniu przez zgłaszanego kandydata zgody na kandydowanie. (...)stanowi, że za wybranych uznaje się tych kandydatów, którzy w głosowaniu uzyskali kolejno najwyższą liczbę ważnych głosów. Przywołane zapisy należy, zdaniem powoda, zinterpretować jako ustanawiające regułę, że każdy z akcjonariuszy w ramach wyłącznie jednego głosowania oddaje wszystkie głosy na jednego bądź rozdziela swoje głosy pomiędzy kilku kandydatów z listy. Tymczasem treść protokołu (...) z dnia 23 grudnia 2015 r. potwierdza, że wyboru członków Rady

dokonano w kilku głosowaniach, w których każdy z głosujących akcjonariuszy dysponował pełną pulą przysługujących mu głosów. W konsekwencji każdy z głosujących miał prawo zagłosować wszystkimi przysługującymi mu głosami kilkukrotnie. Przeprowadzony sposób głosowania jest również niezgodny, zdaniem powoda, z literalnym brzmieniem uchwały nr 9, której przedmiotem było ustalenie procedury głosowania. Powód zarzucił ponadto, że zawarty w zawiadomieniu o zwołaniu (...), jak i na wstępie protokołu, porządek obrad nie przewidywał podejmowania uchwały w sprawie sposobu głosowania na kandydatów do Rady Nadzorczej. Nadto (...)podjęta została z naruszeniem prawa do głosowania akcjonariusza – nastąpiło to po wyproszeniu z (...) przedstawicieli Grupy (...) SA, akcjonariusza reprezentującego (...) zakładowego pozwanej spółki. Wadliwy w tym przypadku sposób głosowania w sprawie wyboru 5 członków Rady Nadzorczej w oczywisty sposób wpłynął, zdaniem powoda, na treść(...) Powód podkreślił, że doszło w konsekwencji do naruszenia interesów akcjonariusza – Grupy (...) S.A. poprzez pozbawienie go możliwości wykonania swoich praw korporacyjnych wskutek niedopuszczenia go do głosowania nad (...). Natomiast treść (...), która wzmocniła pozycję w Radzie Nadzorczej „(...) (...)” kosztem akcjonariusza również prowadzi do pokrzywdzenia Grupy (...) SA.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka (...) S.A. w B. domagała się oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej, tj. kwoty 6.480 zł, a ponadto – w zażaleniu na postanowienie w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia – także kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że wyniki głosowań podczas (...) z dnia 23 grudnia 2015 r. nie potwierdzają zarzutów stawianych przez powoda, albowiem kształtują one odmiennie w każdej z zaskarżonych uchwał. Zbieżność głosowania przy podejmowaniu niektórych uchwał nie świadczy o istnieniu porozumienia, gdyż podmioty będące w sugerowanym przez powoda porozumieniu w niektórych głosowaniach głosowali tak samo, a w niektórych odmiennie. Pozwany zarzucił ponadto powodowi, że ten faktycznie działa w imieniu i na rzecz akcjonariusza - Grupa (...) S.A. z siedzibą w B., który nie zgłosił sprzeciwów do uchwał podejmowanych na (...) oraz ich nie zaskarżył do sądu, nie mając w tym interesu prawnego, a jedynie faktyczny. Pozwany wywodził, że zamiarem powoda i jego mocodawcy jest paraliż pozwanej spółki, a to ze względu na nieosiągnięcie na (...)zamierzonego celu. W konsekwencji pozostali akcjonariusze mają stać się zakładnikami jednego tylko podmiotu, który swoje roszczenia wywodzi z faktu niepowodzenia swojej strategii względem pozwanej. W ocenie pozwanego, powód wywodzi z załączonego do pozwu Oświadczenia akcjonariuszy zbyt daleko idące i niczym nie poparte wnioski o istnieniu porozumienia. Zdaniem pozwanego, ww. oświadczenie akcjonariuszy traktować należy jako wyraz ich troski o dobro pozwanej spółki, złożono je zresztą pod koniec obrad, kiedy wszystkie uchwały zostały już podjęte. Gdyby nawet przyjąć, jak chce tego powód, że przedmiotowe oświadczenie jest formą porozumienia, to zdaniem pozwanego, nie jest ono porozumieniem doniosłym prawnie (ma charakter nieistotny). W konsekwencji jego skutkiem nie była niemożność głosowania z akcji akcjonariuszy uczestniczących w takim jednorazowym porozumieniu. Skoro zaś ze strony akcjonariuszy nie było porozumienia, to, w ocenie pozwanego, nie było podstaw do przekazywania w tym zakresie jakichkolwiek informacji. Odnosząc się do żądania ewentualnego pozwu, pozwany podniósł, że (...)precyzowała jedynie sposób głosowania, a nie go utrudniała. Zdaniem pozwanego, uchwała ta miała charakter wyłącznie porządkowy i jako taka mogła być wprowadzona do porządku obrad. Pozwany wywodził dalej, że nawet jeśli doszło do uchybienia przepisom Statutu spółki, to uchybienia te były mniejszej wagi i nie mogły wywrzeć wpływu na (...) nie wiadomo ponadto na czym, w tym przypadku, miałoby polegać pokrzywdzenie akcjonariusza – Grupy (...) S.A. Pozwany podkreślił, że utworzenie oddzielnej grupy do wyboru członka Rady Nadzorczej działało na korzyść tego akcjonariusza, a (...)nie miała wpływu na jego uprawnienia, gdyż dotyczyła wyboru pozostałych członków Rady w którym akcjonariusz ten nie mógł uczestniczyć (art. 385 § 6 k.s.h.).

Pozwany zwrócił ponadto uwagę, że skarżenie w niniejszym procesie (...) (dotyczących odwołania członków Rady Nadzorczej), jest bezprzedmiotowe podczas (...) podjęto bowiem (...)o wyborze członka Rady w głosowaniu oddzielnymi grupami, zatem mandaty pozostałych członków tego organu wygasły. Niezależnie od powyższego pozwany zwrócił uwagę, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy o kosztach zastępstwa procesowego przewidujące stawkę minimalną w wysokości 1.080 zł, zatem domaganie się przez powoda z tego tytułu kwoty 43.200 zł nie znajduje żadnego uzasadnienia.

W piśmie przygotowawczym z dnia 29 kwietnia 2016 r. pozwany podniósł dodatkowo, że powód nie udowodnił w jaki sposób poszczególni akcjonariusze głosowali na (...)w dniu 23 grudnia 2015 r., a dopóki nie zostanie wykazane, że głosy oddane przez akcjonariuszy podpisanych pod przedmiotowym oświadczeniem miały wpływ na treść kwestionowanych uchwał, zbędne jest analizowanie czy doszło do naruszeń przepisów Ustawy o ofercie publicznej. Powód jedynie zakłada, że ww. akcjonariusze głosowali w sposób identyczny, jednak wyniki głosowań nad poszczególnymi uchwałami nie pozwalają na ustalenie w jaki sposób głosowali członkowie rzekomego porozumienia – w przypadku niemal każdego z głosowań inna była liczba głosów oddanych „za”, „przeciwko” i „wstrzymujących się”. W zakresie (...) pozwany podkreślił, że nie narusza ona w żaden sposób Statutu spółki, skoro określa on jedynie dwa wymagania dotyczące głosowania nad powołaniem członków Rady Nadzorczej (wybór ten może być dokonany w drodze głosowania na listę kandydatów, a za wybrane uznaje się osoby, które uzyskały kolejno najwyższą liczbę ważnych głosów), a te zostały w niniejszej sprawie spełnione. Nadto nawet gdyby akcjonariusz – Grupa (...) S.A. wzięła udział w głosowaniu nad ww. uchwałą, to i tak posiadane przez niego głosy nie miałyby, w ocenie pozwanego, żadnego wpływu na wynik głosowania.

Pozwany podniósł ponadto, że powód nie posiada legitymacji do wniesienia powództwa w niniejszej sprawie, bowiem jego wybór na członka Rady Nadzorczej pozwanej należy ocenić jako bezwzględnie nieważny (bądź też taki, co do wadliwości którego można podnieść zarzut nieważności, o którym mowa w art. 425 § 4 k.s.h.). Wyjaśniono, że tym zakresie wszczęty został przed Sądem Okręgowym w (...) proces z powództwa pozwanego przeciwko Grupie (...) S.A. o ustalenie, że spółka ta nie może wykonywać prawa głosu z posiadanych akcji pozwanej, gdyż wraz z innym akcjonariuszem ((...) sp. z o.o.) zawarła ona doniosłe prawnie porozumienie, które nie zostało notyfikowane ((...)). Pozwany podniósł w związku z tym, że uzasadnione może być zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie do czasu zakończenia ww. procesu, a ewentualnie także sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w (...) z powództwa Grupy (...) S.A. przeciwko dziewięciu innym akcjonariuszom (mającym być członkami tzw. (...) (...)) o ustalenie, że nie mogą oni wykonywać prawa głosu z posiadanych akcji pozwanej spółki ((...)).

W kolejnym piśmie przygotowawczym – z dnia 12 lipca 2016 r. – pozwany poinformował ponadto, że na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 9 czerwca 2016 r. powołana została nowa Rada Nadzorcza pozwanej spółki, a wyniki wszystkich głosowań nad podjętymi tam uchwałami nie świadczą – z uwagi na znaczne różnice – o istnieniu zarzucanego porozumienia. Powód ponownie (głosami z akcji Grupy (...) S.A.) wybrany został członkiem Rady Nadzorczej, a pomimo zastosowania podczas (...) analogicznego sposobu wyboru i powołania członków Rady Nadzorczej uchwały w tym przedmiocie nie zostały przez niego dotychczas zaskarżone. Obecnie zatem zaskarżone w niniejszej sprawie uchwały z dnia 23 grudnia 2015 r., dotyczące zmian w składzie Rady Nadzorczej, nie wywołują już skutków prawnych na przyszłość, dalsze zatem prowadzenie przedmiotowego procesu nie leży w interesie spółki, członkiem organu której pozostaje powód.

W piśmie przygotowawczym z dnia 21 lipca 2016 r. powód podtrzymał żądanie pozwu wskazując, że wbrew twierdzeniom pozwanej także i przebieg (...) w dniu 9 czerwca 2016 r. świadczy o istnieniu porozumienia pomiędzy członkami tzw. „(...) (...)”. Na marginesie wskazał, że jeden z akcjonariuszy pozwanej – (...) sp. z o.o. zaskarżył część uchwał podjętych na tym (...), powołując się na istnienie powyższego porozumienia (sygn. (...) Sądu Okręgowego w (...)). Pomimo więc wyboru nowego składu Rady Nadzorczej pozwanej spółki uwzględnienie powództwa w niniejszej sprawie nie będzie pozbawione doniosłości prawnej, skoro otworzy możliwość podważenia podstaw powołania w dniu 7 stycznia 2016 r. – uchwałą Rady Nadzorczej (w składzie wynikającym z uchwał (...)dnia 23 grudnia 2015 r.) – obecnego prezesa zarządu. Skoro ww. (...), na mocy której wybrano (...) członków Rady Nadzorczej, został w przedmiotowej sprawie zaskarżona, to konsekwencją stwierdzenia nieważności m.in. tej uchwały będzie wsteczne pozbawienie mandatu wówczas wybranych członków tego organu (nastąpi wówczas wykluczenie jej z obrotu prawnego ze skutkiem *ex tunc*).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwany - (...) Spółka Akcyjna w B. od października 1998 r. jest spółką publiczną, a od sierpnia 1999 r. akcje tej spółki znajdują się w obrocie (...) Giełdy (...) S.A. w W..

(**okoliczności bezsporne;** a ponadto: wydruk (...) odpowiadającej odpisowi aktualnemu z Rejestru Przedsiębiorców, k. 27-36, statut pozwanego, k. 77-86, informacje udostępniane na portalu (...) : [https://\(...\)\(...\)](https://(...)(...)))

W dniu 23 grudnia 2015 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej spółki, na którym przyjęto m.in. następujące uchwały :

- (...) w sprawie odwołania Prezesa Zarządu - A. R.,
- (...) w sprawie członka Rady Nadzorczej – Przewodniczącego Rady Nadzorczej - W. W.,
- (...)w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej - W. P.,
- (...) w sprawie wybieranej liczby członków Rady Nadzorczej - ustalającą liczbę członków Rady Nadzorczej Spółki na 6 (sześć) osób,
- (...)w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej w osobie powoda D. S. przez akcjonariusza : Grupa (...) S.A. - tworzącego (...)
- (...) w sprawie sposobu głosowania nad wyborem członków Rady Nadzorczej przez pozostałych akcjonariuszy (których głosy nie zostały oddane przy wyborze członka Rady Nadzorczej wybranego w drodze głosowania oddzielnymi grupami) - ustalającą, iż w wyborach tych każdy akcjonariusz może oddać maksymalnie tyle głosów za powołaniem kandydatów do Rady, ile miejsc w Radzie Nadzorczej pozostaje do obsadzenia,
- (...) w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej : J. K., J. S., E. K., M. O. oraz A. K..

(dowód: wypis aktu notarialnego z dnia 23 grudnia 2015 r., k. 43-69)

W rezultacie powyższych uchwał na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 23 grudnia 2015 r. powołana została Rada Nadzorcza pozwanej spółki w składzie :

1. J. K.,
2. J. S.,
3. E. K.,
4. M. O.,
5. A. K.,
6. D. S..

Rada Nadzorcza w wymienionym wyżej składzie ukonstytuowała się w dniu 7 stycznia 2016 r., funkcję Przewodniczącego Rady objął wówczas E. K.. (...) Rada Nadzorcza postanowiła powołać z dniem 7 stycznia 2016 r. na stanowisko prezesa zarządu pozwanej spółki (...).

(dowód: wypis aktu notarialnego z dnia 23 grudnia 2015 r., k. 67, uchwały Rady Nadzorczej z dnia 7 stycznia 2016 r. - k. 673 i 675)

W dniu 9 czerwca 2016 r. odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej spółki, na którym przyjęto m.in. następujące uchwały :

- (...)w sprawie określenia liczby członków Rady Nadzorczej - ustalającą liczbę członków Rady Nadzorczej Spółki na (...) osób,
- (...) w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej w osobie M. K. przez akcjonariuszy : (...) sp. z o.o., Hotel (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. - tworzących (...)
- (...) w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej w osobie powoda D. S. przez akcjonariusza : Grupa (...) S.A. - tworzącego (...)
- (...)w sprawie sposobu głosowania nad wyborem członków Rady Nadzorczej przez pozostałych akcjonariuszy (których głosy nie zostały oddane przy wyborze członków Rady Nadzorczej wybranych w drodze głosowania oddzielnymi grupami) - ustalającą, iż w wyborach tych każdy akcjonariusz może oddać maksymalnie tyle głosów za powołaniem kandydatów do Rady, ile miejsc w Radzie Nadzorczej pozostaje do obsadzenia,
- (...)w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej : P. G., A. K. oraz E. K..

(dowód: wypis aktu notarialnego z dnia 9 czerwca 2015 r., k. 1485-1522)

W rezultacie powyższych uchwał na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 9 czerwca 2016 r. powołana została Rada Nadzorcza pozwanej spółki w składzie :

1. M. K.,
2. D. S.,
3. P. G.,
4. A. K.,
5. E. K.,

Sprzeciw do ww. uchwały (...) (w sprawie określenia liczby członków Rady Nadzorczej) zgłosił do protokołu ww. Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia m.in. akcjonariusz – (...) sp. z o.o., który oświadczył, iż głosował przeciwko tej uchwale.

(dowód : wypis aktu notarialnego z dnia 9 czerwca 2016 r., k. 1521-1522)

W dniu 8 lipca 2016 r. wniesiony został do Sądu Okręgowego w (...) przez (...) sp. z o.o. pozew o stwierdzenie nieważności dotyczący m.in. (...) Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia pozwanej spółki z dnia 9 czerwca 2016 r. Nie zostały natomiast zaskarżone wymienione wyżej (...) w przedmiocie wyboru ww. (...)członków Rady Nadzorczej.

(okoliczności bezsporne i znane sądowni z urzędu; pozew w sprawie VIII GC (...), oświadczenia w protokole rozprawy z dnia 30 września 2016 r., k. 1653)

Stosownie do postanowień (...) pozwanej spółki do Walnego Zgromadzenia należy wybór i odwołanie Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza składa się z pięciu do sześciu członków, a liczbę jej wybieranych członków określa Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy ((...) (...)). Wyboru dokonuje się w drodze tajnego głosowania na listę kandydatów, a za wybranych uznaje się tych kandydatów, którzy w głosowaniu uzyskali kolejno najwyższą liczbę ważnych głosów (...). Kadencja Rady Nadzorczej trwa (...). (...) wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza ((...) (...)). Do kompetencji Rady Nadzorczej – stosownie (...) – należy powoływanie i odwoływanie Prezesa Zarządu, który stoi na jego czele ((...))

(dowód: statut pozwanej Spółki, k. 77-86)

Sąd zważył, co następuje :

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o przedłożone przez strony dokumenty, których autentyczność, a także prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu. Co do opisanych wyżej okoliczności – wyłącznie w zakresie w jakim, zdaniem Sądu okazały się one istotne dla rozstrzygnięcia – powołane wyżej dowody uznane zostały za wiarygodne.

Trzeba natomiast wyjaśnić, że w ostatecznym rezultacie pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia okazały się pozostałe, zaferowane przez strony, dowody z dokumentów – mające w szczególności dowodzić istnienia pomiędzy akcjonariuszami, bądź też braku porozumień co do zgodnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub prowadzenia trwałej polityki wobec pozwanej spółki, których zawarcie mogłyby skutkować – z uwagi na niedopełnienie obowiązku informacyjnego – sankcją utraty prawa głosu (art. 89 ust. 1 w zw. z art. 87 ust. 1 pkt 5, a także w zw. z art. 69 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych [tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1639 – dalej jako „u.o.p.w.w.i.f. ”]). Stosownie także do regulacji art. 217 § 3 i art. 227 k.p.c. – jako zgłoszone dla wykazania powyższych okoliczności, które nie miały ostatecznie istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia – Sąd pominął dowód z przesłuchania stron, jak też i z zeznań świadków, a także pozostałe wnioski dowodowe zawarte w kolejnych pismach przygotowawczych stron (zob. k. 1654 akt sprawy).

Nie ulega wątpliwości, że uchwała walnego zgromadzenia podjęta z uwzględnieniem głosów z akcji wykonanych wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 89 ust. 1 u.o.p.w.w.i.f., podlegać może zaskarżeniu w drodze powództwa o stwierdzenie jej nieważności przewidzianego w art. 425 § 1 k.s.h. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2007 r., II CSK 248/07, OSNC 2008, nr 12, poz.144). W niniejszej jednak sprawie, w ocenie Sądu, zaistniały w toku procesu okoliczności, które spowodowały, że – biorąc pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.) – pozbawione podstaw stało się wyeliminowanie kwestionowanych uchwał z obrotu prawnego i to zarówno na skutek wydania wyroku stwierdzającego ich nieważność z powodu sprzeczności z ustawą, jak i uchylającego ww. uchwały nr 9 i 10, jako podjęte w celu pokrzywdzenia akcjonariusza (art. 427 § 1 i 4 k.s.h.).

Trzeba przede wszystkim wyjaśnić, że w przypadku sprzecznych z ustawą uchwał zgromadzenia wspólników (akcjonariuszy) ustawodawca nie przewidział ich bezwzględnej nieważności z mocy samego prawa (*ex lege*), zgodnie zaś z poglądem przyjętym przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 18 września 2013 r., III CZP 13/13 (OSNC 2014, Nr 3, poz. 23) prawomocny wyrok sądu stwierdzający nieważność sprzecznej z ustawą uchwały walnego zgromadzenia spółki akcyjnej ma charakter konstytutywny. Oznacza to – jak to przekonująco wyjaśnił Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały 7 sędziów – że do czasu wydania takiego wyroku dotknięta wadą uchwała **wywiera skutki prawne** jako element porządku prawnego. Późniejsze nawet wzruszenie takiej uchwały i wyeliminowanie jej z obrotu prawnego *ex tunc* prawomocnym konstytutywnym orzeczeniem co do zasady nie mogłoby wyrzucić negatywnych skutków wstecz, w szczególności z uwagi na konieczność ochrony interesów osób trzecich wchodzących w relacje ze spółką. Aprobata odmiennego stanowiska pozwałaby na uwzględnianie – bez jakichkolwiek ograniczeń czasowych – nieważności takiej uchwały, co zagrażałoby niewątpliwie stabilności, pewności i bezpieczeństwu obrotu.

Chociaż więc wyrok stwierdzający nieważność uchwały wywarłby, w przypadku jego uprawomocnienia się, skutek *ex tunc*, niwecząc byt zaskarżonej uchwały już od chwili jej powzięcia (prowadząc do stworzenia sytuacji, jakby nie została ona w ogóle podjęta), to jednak – zgodnie z argumentacją przyjętą przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu ww. uchwały 7 sędziów – możliwość powołania się na taki skutek zaktualizowałaby się dopiero z chwilą wydania prawomocnego wyroku stwierdzającego sprzeczność uchwały z ustawą. Do czasu uprawomocnienia się takiego wyroku **uchwała musi być respektowana** – zarówno w stosunkach między wspólnikami, jak i przez osoby trzecie, a także wykonywana przez zarząd. Taki sam pogląd, chociaż przy zróżnicowanej ocenie konsekwencji skutku mocy wstecznej prawomocnego orzeczenia (co nie miałyby jednak znaczenia w okolicznościach niniejszej sprawy), Sąd Najwyższy przyjął także w uzasadnieniach wyroków z dnia 18 lutego 2016 r., II CSK 156/15 (LEX nr 2023924), jak również z dnia 26 kwietnia 2016 r., II CSK 352/15 (LEX nr 2064226). Przyjmując zatem słuszność argumentacji przedstawionej w ostatnim z ww. wyroków, dotyczącej możliwości powołania się, jednak dopiero z chwilą prawomocności wyroku

stwierdzającego nieważność uchwały, na jego skutek polegający na zniweczeniu jej bytu prawnego (tak jakby zaskarżona uchwała w ogóle nie była podjęta - np. w odniesieniu do terminu wymagalności roszczenia akcjonariusza o wypłatę dywidendy, jeśli uchylona zostanie wadliwa uchwała dotycząca tzw. dnia dywidendy) uznać trzeba, że w niniejszej sprawie taki skutek wydania konstytucyjnego orzeczenia nie mógłby obecnie zaistnieć w odniesieniu do kwestionowanych uchwał.

Konstytucyjny skutek wyroków stwierdzających sprzeczność uchwał z ustawą trzeba rozumieć w ten sposób, iż uchwały te z chwilą uprawomocnienia się wspomnianych wyroków zostają definitywnie wyeliminowane z obrotu prawnego (vide : uzasadnienie cytowanego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2016 r., II CSK 352/15). Wyjaśnić zaś należy, że przedmiotem oceny Sądu w niniejszym procesie są przede wszystkim uchwały związane z dokonaniem w dniu 23 grudnia 2015 r. wyboru członków Rady Nadzorczej pozwanej spółki. Tymczasem w dniu 9 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej spółki dokonało zmian w składzie Rady Nadzorczej (wyboru nowych członków Rady Nadzorczej, wobec przedterminowego wygaśnięcia mandatów wszystkich dotychczasowych jej członków – których wybór jest kwestionowany przez powoda – stosownie do art. 385 § 8 k.s.h., po dokonaniu wyboru członka Rady przez oddzielną grupę akcjonariuszy). W konsekwencji kwestionowane uchwały **nie wywierają już obecnie żadnych skutków**, gdyż przestały być częścią obrotu prawnego. Nie byłoby zatem możliwe stwierdzenie ich nieważności lub też ich uchylenie (z mocą wsteczną), co czyni przedmiotowe powództwo w całości bezzasadnym.

Szczegółowo odnosząc się w tym kontekście do każdej z zaskarżonych uchwał wyjaśnić należy, że :

- (...) w sprawie odwołania Prezesa Zarządu - A. R. nie mogłaby zostać obecnie unicestwiona (ex tunc), skoro w dniu 7 stycznia 2016 r. doszło do powierzenia funkcji Prezesa Zarządu innej osobie - W. P.,
- (...) w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej – Przewodniczącego Rady Nadzorczej - W. W. oraz odwołania członka Rady Nadzorczej - W. P., także nie mogłoby zostać obecnie wyeliminowane z obrotu prawnego (poprzez „przywrócenie” ww. osobom funkcji w R.), skoro w dniu 9 czerwca 2016 r. powołana została przez Walne Zgromadzenie pozwanej spółki Rada Nadzorcza w innym składzie,
- (...) w sprawie wybieranej liczby członków Rady Nadzorczej - ustalającą liczbę członków Rady Nadzorczej Spółki na(...) (...)a także (...)w sprawie sposobu głosowania, a także wyboru członków Rady Nadzorczej (przez akcjonariuszy, których głosy nie zostały oddane przy wyborze członka Rady Nadzorczej wybranego w drodze głosowania w ramach oddzielnej grupy przez Grupę (...) S.A.) również nie mogłoby zostać wzruszone – z tej samej przyczyny.

Trzeba tutaj podkreślić, że w myśl art. 385 § 8 k.s.h. mandaty kwestionowanych członków Rady Nadzorczej w powyższym składzie (która, jako Rada Nadzorcza X kadencji, ukonstytuowała się w dniu 7 stycznia 2016 r. - zob. k. 673 akt sprawy) wygasły przedterminowo z chwilą dokonania w dniu 9 czerwca 2016 r. wyboru pierwszego z członków Rady Nadzorczej w drodze głosowania oddzielnymi grupami (zob. uchwałę (...) nr 19 w sprawie wyboru członka Rady Nadzorczej – zob. k. 1514-1515 akt sprawy). (...) z obrotu prawnego uchwał (...) z dnia 23 grudnia 2015 r. nie mogłoby zatem nastąpić, skoro funkcje członków Rady Nadzorczej nie są już sprawowane przez te osoby na podstawie powyższych uchwał.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostać musi argumentacja powoda wskazująca także na udział „członków porozumienia – grupy (...)” w głosowaniach nad podjęciem uchwał także na Walnym Zgromadzeniu w dniu 9 czerwca 2016 r., skoro podjęte wówczas (...) (...) w przedmiocie wyboru członków Rady Nadzorczej nie zostały zaskarżone (dla powoda – jako członka tego organu, legitymowanego do wystąpienia ze stosownym powództwem o uchylenie uchwały lub stwierdzenie jej nieważności, upłynęły już terminy przewidziane na powyższe w art. 424 § 2 i art. 425 § 3 k.s.h.). Nadto nie ulega wątpliwości, że konstytucyjny charakter wyroku stwierdzającego nieważność uchwały (uchylającego uchwałę) wiąże się z niemożnością roziągnięcia jego skutków na inne, niezaskarżone uchwały, chociażby zostały one

podjęte w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 lutego 2016 r., I ACa 1107/15, LEX nr 2006001).

Na marginesie jedynie wskazać można, że Sądowi z urzędu wiadomo, iż obecnie – już po wydaniu niniejszego wyroku – postępowanie w sprawie (...) w którym wniesiony został pozew o stwierdzenie nieważności m.in. uchwały nr 18 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia pozwanej spółki z dnia 9 czerwca 2016 r. (w sprawie określenia liczby członków Rady Nadzorczej) zostało umorzone postanowieniem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 28 października 2016 r., wobec cofnięcia pozwu, ze zrzeczeniem się roszczenia. Wiadomo również Sądowi, że z tych samych przyczyn umorzone zostały również – w tym samym dniu – postępowania w sprawach (...) (z powództwa Grupy (...) S.A. o ustalenie, że akcjonariusze mający stanowić tzw. grupę (...) nie mogą wykonywać prawa głosu w pozwanej spółce) a także (...) (z powództwa pozwanej w niniejszej sprawie spółki (...) S.A. o ustalenie, że takiego prawa głosu nie może wykonywać Grupa (...) S.A.).

Nawet jednak gdyby powołana wyżej uchwała (...) (...)r. miałyby zostać zakwestionowana (uchylona), nie zmieniłoby to, z tą chwilą, (...) składu Rady Nadzorczej, wyłonionego w dniu 9 czerwca 2016 r., skoro, jako minimalny w spółce publicznej, jest on zgodny z ustawą (art. 385 § 1 k.s.h.; por. także uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012 r., III CZP 40/12, OSNC 2013, Nr 2, poz. 18).

Nie ma też racji powód twierdząc, że uwzględnienie powództwa w niniejszej sprawie otworzyłoby możliwość podważenia podstaw powołania w dniu 7 stycznia 2016 r. przez Radę Nadzorczą (w składzie wynikającym z uchwał (...) 23 grudnia 2015 r.) – obecnego prezesa zarządu – W. P.. Powtórzyć trzeba, że wyeliminowanie uchwał dotyczących powołania Rady Nadzorczej z obrotu prawnego ex tunc prawomocnym konstytutywnym orzeczeniem nie mogłoby pozbawić z mocą wsteczną doniosłości prawnej wszystkich decyzji podejmowanych wcześniej przez Radę Nadzorczą w zakwestionowanym składzie. Taki skutek zagrażałby niewątpliwie stabilności, pewności i bezpieczeństwu obrotu (występowałyby w nim uchwały stanowiące podstawę sprawowania funkcji Prezesa Zarządu pozwanej spółki przez dwie różne osoby – skoro zostałaby „wyeliminowana” uchwała (...) z dnia 23 grudnia 2015 r. o odwołania z tej funkcji A. R., a „w mocy” pozostawałaby uchwała Rady Nadzorczej z dnia 7 stycznia 2016 r. o powierzeniu tej funkcji W. P.). Dopiero więc z momentem wydania prawomocnego wyroku stwierdzającego nieważność uchwały (uchylającego ją) aktualizowałyby się możliwości **powołania się** na jej wadliwość, co nie jest równoznaczne z wyeliminowaniem każdego ze skutków jakie uchwała ta zdołała już wcześniej wywołać w obrocie. Na marginesie jedynie wskazać trzeba, że sądowej kontroli uchwał rady nadzorczej służy powództwo, które może być wytoczone – przy wykazaniu interesu prawnego – na podstawie art. 189 k.p.c. (zob. uzasadnienie uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r., III CZP 13/13, OSNC 2014, Nr 3, poz. 23).

Z uwagi na tożsamość konstytutywnego skutku wyroku uchylającego uchwałę w trybie art. 422 § 1 k.s.h. (art. 427 § 1 i 4 k.s.h.) także zatem i ewentualne żądanie niniejszego pozwu nie zasługiwało na uwzględnienie – z przyczyn opisanych powyżej (co do rozpoznania żądania ewentualnego w dalszej kolejności – zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2013 r., III CZP 58/13, OSNC 2014, Nr 6, poz. 62). Uznać przy tym trzeba, że występujące w niniejszej sprawie okoliczności uniemożliwiające uwzględnienie żądań pozwu (wcześniejsze „usunięcie” kwestionowanych uchwał z obrotu prawnego przez Walne Zgromadzenie) są procesowo zbliżone do faktu utraty legitymacji osoby występującej z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwały lub jej uchylenie. Powyższe także wyłącza możliwość dokonania pełnej, merytorycznej oceny zasadności żądania pozwu, skutkując jednocześnie koniecznością oddalenia powództwa (zob. uzasadnienie uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 1 marca 2007 r., III CZP 94/06, OSNC 2007, Nr 7-8, poz. 95).

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. Na koszty należne pozwanemu składa się opłata sądowa od zażalenia w wysokości 30 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł i koszty zastępstwa procesowego w niniejszym postępowaniu w kwocie 1.080 zł, a także w postępowaniu zażaleniowym w kwocie 540 zł, tj. w łącznej wysokości 1.620 zł (§ 8 ust. 1 pkt 22 i § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych; Dz. U. z 2015 r., poz. 1804). Trzeba przy tym wyjaśnić, że w razie objęcia jednym pozewem żądania uchylenia

kilku uchwał, podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego strony reprezentowanej przez radcę prawnego stanowi jedna stawka minimalna, niezależnie od liczby zaskarżonych uchwał (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2009 r., III CZP 40/09, OSNC 2010, Nr 2, poz. 26). Nie znalazł przy tym Sąd podstaw do zastosowania w sprawie postanowienia § 15 ust. 3 pkt 1 i 4 ww. rozporządzenia i ustalenia wysokości kosztów zastępstwa prawnego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej – z uwagi na stopień zawichość sprawy i niezbędny nakład pracy radcy prawnego, włożony w rzetelne wyjaśnienie sprawy, skoro oddalenie powództwa nastąpiło ostatecznie z innych przyczyn i przy przyjęciu odmiennej argumentacji niż prezentowana przez pozwanego.